

Vergaderjaar 2019–2020

35 466

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake noodpakket banen en economie 2.0 en COVID-19 crisismaatregel SURE)

Nr. 11

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 2020

Op 19 mei jl. hebben de EU-lidstaten in de Raad van de Europese Unie het noodinstrument SURE goedgekeurd (*European instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency*). SURE is een instrument voor tijdelijke steun om inkomensverlies van burgers als gevolg van de COVID-19-uitbraak op te vangen en de toename in werkloosheid en de gevolgen ervan te beperken, alsook sommige uitgaven ten behoeve van gezondheid te financieren. Over de ontstaansgeschiedenis van SURE, de inhoud van de verordening¹ en de budgettaire gevolgen bent u onder meer geïnformeerd middels mijn brief van 20 mei 2020.²

De Europese Commissie kan onder SURE namens de Europese Unie tot 31 december 2022 voor 100 miljard euro aan leningen aantrekken op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen om die vervolgens als leningen aan lidstaten te verstrekken. Terugbetaling wordt gegarandeerd door de marge onder het Eigenmiddelenplafond en de aanvullende bilaterale garantie die alle EU lidstaten afgeven. De bilaterale garanties lopen tot 31 december 2053.

Volgens de SURE-verordening kunnen landen die sinds 1 februari 2020 te maken hebben met plots en sterk gestegen overheidsuitgaven als gevolg van nationale maatregelen die rechtstreeks verband houden met werktijdverkortingsregelingen of soortgelijke maatregelen om de sociaaleconomische gevolgen van de COVID-19 uitbraak op te vangen. Middelen die onder SURE worden toegekend moeten hoofdzakelijk worden gebruikt voor dergelijke maatregelen en, waar passend, ter ondersteuning van sommige zorgmaatregelen, met name gerelateerd aan

¹ Verordening (EU) 2020/672 van de Raad van 19 mei 2020 betreffende de instelling van een Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE) als gevolg van de COVID-19-uitbraak.

² Kamerstuk 35 466, nr.3

de werkplek.³ De verordening vereist dat de Commissie na een aanvraag door een lidstaat voor SURE-middelen bovengenoemde stijging verifieert.

Inmiddels hebben 17 landen een verzoek ingediend voor leningen uit SURE. Op dit moment heeft de Commissie 16 voorstellen voor uitvoeringsbesluiten opgesteld en aan de Raad voorgelegd, voor een gezamenlijk bedrag van 87,3 miljard euro. De aanvraag van Hongarije wordt momenteel nog beoordeeld door de Europese Commissie. Op basis van een door de Raad per land goedgekeurd uitvoeringsbesluit zal de Europese Commissie vervolgens een leenovereenkomst met de desbetreffende lidstaat opstellen. U kunt alle concept uitvoeringsbesluiten teruglezen op de website van de Europese Commissie.⁴

De maximaal aan de landen te verstrekken bedragen zijn in de individuele uitvoeringsbesluiten opgenomen (zie tabel 1 in de bijlage voor een overzicht). De Commissie heeft laten weten dat aan alle landen de daadwerkelijk door hun aangevraagde middelen worden toegekend, met uitzondering van de drie grootste aanvragers (Italië, Spanje en Polen). Op basis van de verordening mag om prudentiële redenen het cumulatieve aandeel van de leningen dat vanuit SURE wordt verstrekt aan de drie landen met het grootste aandeel in de totale portefeuille niet meer dan 60 miljard euro bedragen.⁵ Deze landen krijgen daarom een deel van de door hen aangevraagde middelen toegekend. Specifieke leningen mogen tot maximaal 18 maanden na goedkeuring van het uitvoeringsbesluit worden ingeroepen en mogen een maximale gemiddelde looptijd hebben van 15 jaar. De individuele lidstaat moet alle kosten die de Europese Commissie maakt voor het ter beschikking stellen van de middelen vergoeden.

In de individuele voorstellen voor uitvoeringsbesluiten geeft de Commissie aan voor welke verschillende nationale maatregelen de SURE-middelen mogen worden ingezet. Het betreft voornamelijk maatregelen gericht op tijdelijke loonsubsidies, verlaging van sociale lasten voor bedrijven en uitkeringen voor zelfstandigen. Het kabinet heeft er tijdens de onderhandelingen over de verordening op ingezet om het type maatregelen dat onder SURE kan worden gefinancierd te verbreden met maatregelen gericht op de gezondheid. Enkele van de nu voorliggende uitvoeringsbesluiten bevatten ook maatregelen die hierop gericht zijn. Zo zal bijvoorbeeld Italië middelen lenen voor de financiering van belastingaftrek voor bedrijven om de werkomgeving veiliger te maken. Portugal zal met de middelen beschermende kleding voor medisch personeel financieren.

Het kabinet is van mening dat de voorgestelde maatregelen die de verschillende landen middels SURE-leningen zullen financieren recht doen aan de doelstellingen en de vereisten van SURE. Het kabinet is daarom voornemens in te stemmen met de 16 voorliggende uitvoeringsbesluiten.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

³ Artikel 3 van de verordening

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1496 en https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1520.

⁵ Artikel 9 eerste lid van de verordening

Bijlage:**Tabel 1 (maximaal te lenen bedragen onder SURE)**

Aanvragend land	Bedrag in miljard euros
België	7,8
Bulgarije	0,511
Tsjechië	2
Griekenland	2,7
Spanje	21,3
Kroatië	1
Italië	27,4
Cyprus	0,479
Letland	0,192
Litouwen	0,602
Malta	0,244
Portugal	5,9
Polen	11,2
Roemenië	4
Slowakije	0,631
Slovenië	1,1